

HERENTALS, SINT-BAVOSTRAAT 2-8

Nota proefsleuvenonderzoek: Programma van maatregelen.

RAPPORT NR. 1368

Titel

Nota proefsleuvenonderzoek Herentals, Sint-Bavostraat: Programma van maatregelen

Auteur(s)

Kevin Bouckaert, Jeska Pepermans & Jeroen Verrijckt

Erkende archeoloog

2015/00053 - Jeroen Verrijckt

Projectnummer J. Verrijckt

2022-357

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2023H8

Plaats en datum

Beerse, 24/08/2023

INHOUD

1	Administratieve gegevens	3
2	Gemotiveerd advies	4
2.1	Aanleiding vooronderzoek	4
2.2	Resultaten vervolgonderzoeken	4
2.2.1	Proefsleuvenonderzoek	4
2.3	Impactbepaling van de geplande werken	5
2.4	Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen	5
3	Lijst met figuren	7
4	Bibliografie	7

1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode J. Verrijckt		2022-357
Projectcode Onroerend Erfgoed	Proefsleuvenonderzoek	2023H8
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Herentals
	Deelgemeente	Noorderwijk
	Straat	Sint-Bavostraat
Kadastrale gegevens	Gemeente	Herentals
	Afdeling	3 (Noorderwijk)
	Secie	B
	Percelen	240W3, 240Z2, 240R3 (deels), 240X3, 187N (deels), 185D4 (deels), 188E (deels), 187K (deels)
Coördinaten	Noordoost	X: 183 174 Y: 203 398
	Noordwest	X: 183 070 Y: 203 450
	Zuidoost	X: 183 172 Y: 203 383
	Zuidwest	X: 183 064 Y: 203 388
Oppervlakte plangebied		Ca. 5.195 m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 4.330 m ²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

2 GEMOTIVEERD ADVIES

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek met ingreep in de bodem kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de archeologienota met ID 23869 en projectcode 2022G57.¹ Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de geplande bouw van een sportcomplex aan de Sint-Bavostraat te Noorderwijk, deelgemeente van Herentals. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2 Resultaten vervolgonderzoeken

2.2.1 Proefsleuvenonderzoek

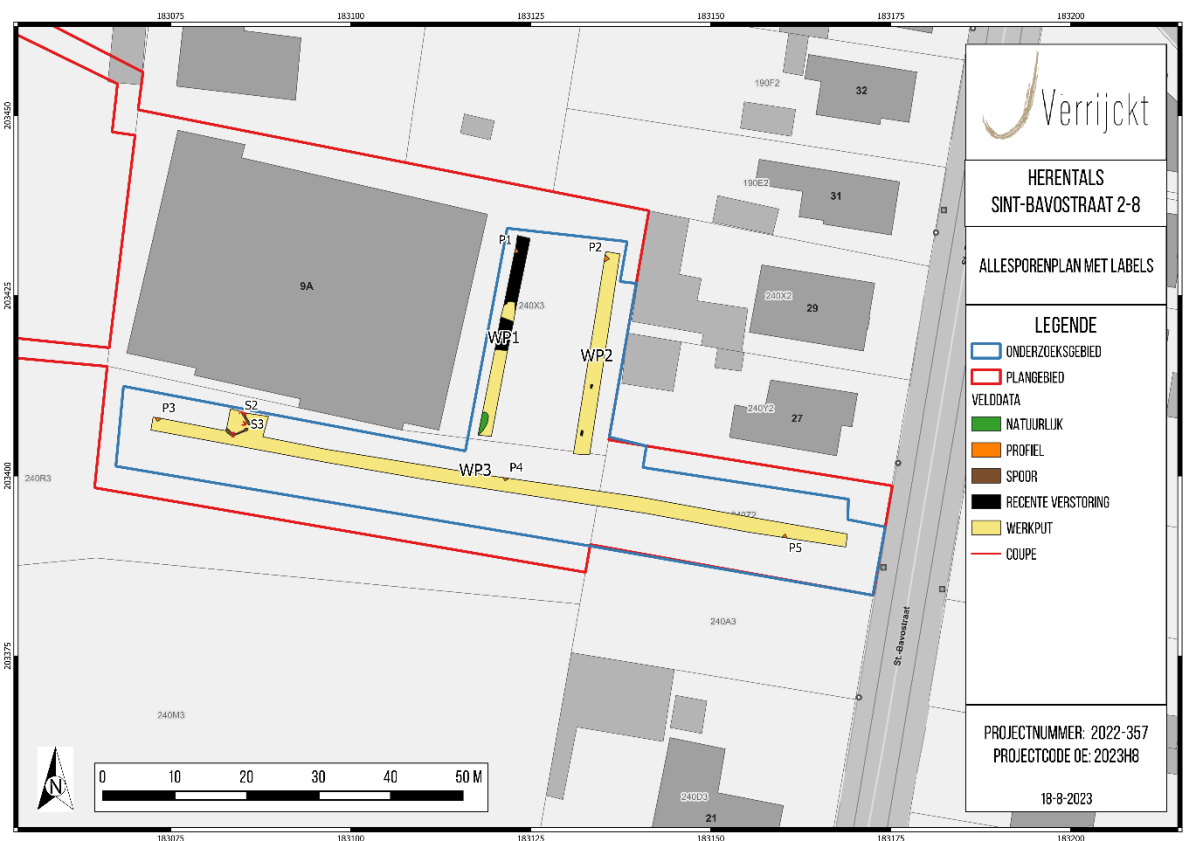
Binnen het onderzoeksgebied werden vijf bodemprofielen aangelegd en geregistreerd. In profiel P1 is er onder een ca. 40 cm dikke Ap-horizont van donkerbruin, humusrijk, matig siltig zand een verstoord pakket aanwezig (X). Dit verstoord pakket bestaat uit donkergrijs zand met o.a. plastic, glas, beton, ... Op een diepte van ca. 105 cm -mv werd de C-horizont aangesneden van lichtgroen gereduceerd zand. Bij profiel P2 is de donkerbruine Ap-horizont ca. 90 cm dik en bevindt zich rechtstreeks op de C-horizont, bestaande uit lichtbruin matig grof, matig siltig zand (C1) en oranjebruin ijzerhoudend matig grof, matig siltig zand (C2). Profielen P3, P4 en P5 vertonen een quasi gelijkaardige bodemopbouw. Hier is er een ca. 30 cm dikke Ap1-horizont aanwezig van donkerbruin-grijs, sterk humeus, matig siltig zand bovenop een Ap2-horizont van donkerbruin, sterk humeus, matig siltig zand. Op een diepte van ca. 55 à 60 cm -mv werd de C-horizont aangesneden van lichtbruin tot geel matig grof, matig siltig zand met roestverschijnselen. Bij profiel P5 komt ook glauconiethoudend zand voor.

Tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem werden slechts drie sporen geregistreerd en benoemd. Het betreft daarbij twee greppels die wellicht tot eenzelfde rechthoekige greppelstructuur behoren (S1 en S3) en een onderkant van een mogelijke paalkuil (?) (S2). Deze laatste kan ook van natuurlijke oorsprong zijn (bioturbatie). De sporen hebben een lichtgrijs gevlekte inhoud en zijn beperkt bewaard gebleven in diepte. Greppel S1 bleek in coupe slechts 8 cm diep te zijn, paalkuil(?) S2 9 cm en greppel S3 16 cm. Er werden geen vondsten aangetroffen in de sporen waardoor de datering ervan onduidelijk is. Greppel S3 wordt in het wandprofiel duidelijk afgedekt door de plaggenbodem. De sporen zijn dus wellicht ouder dan de late middeleeuwen.

Er is geen enkele aanwijzing dat de vierkante tot ronde greppelstructuur een grafstructuur betreft. Eerder wordt gedacht in de richting van een hooimijt of hooiberg. Dit op basis van de vorm, de afmetingen en de aanwezigheid van een (mogelijke) paalkuil binnen de structuur.

Het proefsleuvenonderzoek leverde met andere woorden te weinig relevante archeologische sporen op, tevens beperkt tot het uiterst westelijke deel van het terrein waar een ruimtelijke inzicht in de sporen bij een eventuele opgraving gering is en dus ook de oppervlakte voor een eventueel verder onderzoek te beperkt is. Ook de bewaringstoestand van de sporen is vrij matig. Een verder onderzoek zal hoogstwaarschijnlijk geen bijkomende informatie opleveren ten opzichte van het proefsleuvenonderzoek. Op basis hiervan is de aanbeveling om geen verder archeologisch onderzoek te adviseren.

¹ VROOMANS A. & VERRIJCKT J., 2022b

Figuur 1: Allesporenplan met labels (© J. Verrijckt bv)

2.3 Impactbepaling van de geplande werken

De opdrachtgever plant op het terrein de sloop en nieuwbouw van een sportcomplex. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

In eerste instantie zal het aanwezige sportcomplex gesloopt worden. Zoals reeds vermeld is hiervoor een officieel sloopopvolgingsplan opgemaakt. De sloop overlapt quasi volledig met de nieuw situatie.

Daarna wordt de nieuwbouw gerealiseerd. Dit gebouw zal een oppervlakte hebben van 2.484,9 m² en zal rusten op een ringfundering. De vloerplaat komt 47 cm onder maaiveld te liggen, de funderingen 85 cm. Het complex is bereikbaar vanaf de Sint-Bavostraat door nieuw aan te leggen verharding; er wordt ook nieuwe verharding aangelegd rondom het nieuwe sportcomplex. Dit zal een oppervlakte hebben van ca. 920 m². Twee extra stroken verharding worden aangelegd vanaf het dorpsplein en vanaf de kerk. Deze verharding zal eveneens 47 cm onder maaiveld reiken.

2.4 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het proefsleuvenonderzoek leverde slechts drie relevante sporen op die terug te brengen tot een rechthoekige greppelstructuur en een mogelijke onderkant van een paalkuil(?). Deze laatste kan ook

van natuurlijke oorsprong zijn (bioturbatie). Deze sporen bevinden zich in het uiterste westelijke deel van het onderzoeksgebied.

Het proefsleuvenonderzoek leverde met andere woorden te weinig relevante archeologische sporen op, tevens beperkt tot het uiterst westelijke deel van het terrein waar een ruimtelijke inzicht in de sporen bij een eventuele opgraving beperkt is. Ook de bewaringstoestand van de sporen is vrij beperkt. Een verder onderzoek zal vermoedelijk geen bijkomende informatie opleveren ten opzichte van het proefsleuvenonderzoek. Op basis hiervan is de aanbeveling om geen verder archeologisch onderzoek te adviseren.

Er wordt een advies gegeven om de terreinen vrij te geven.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze nota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota kan, conform de Code van Goede Praktijk, als volledig beschouwd worden.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

3 LIJST MET FIGUREN

Figuur 1: Allesporenplan met labels (© J. Verrijckt bv).....5

4 BIBLIOGRAFIE

BORSBOOM, A. & VERHAGEN, P. 2012. *KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek (IVO-P)*. SIKB

HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., & ERWYNCK, A. 2016. Archeologische vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed 48.

TOL, A. J., VERHAGEN, P. & VERBRUGGEN, M. 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*, KNA-leidraden, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Gouda.

VAN GILS, M. & MEYLEMANS, E. 2019. *Prospecteren naar steentijd artefactensites – versie 1*, agentschap Onroerend Erfgoed.

Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.